



ในการศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลในการเขียนลายเส้นอักษรไทย
ของเด็กก่อนวัยเรียนระหว่างการฝึกด้วยเครื่องเล่นและการฝึกด้วยแบบฝึก ผู้วิจัยได้
ศึกษา ค้นคว้างานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดและการจัดการศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียน
2. การเตรียมความพร้อมค่านิยม การเขียนและการสอนทักษะการเขียนแก่
เด็กเริ่มเรียน
3. การเล่นและทฤษฎีการเล่น
4. เครื่องเล่นและของเล่น
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและการจัดการศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียน

คนในสมัยโบราณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อนศตวรรษที่ 17 มีความคิดเกี่ยวกับเด็กแตกต่างกันออกไป เช่น เด็กคือผู้ใหญ่ตัวเล็ก เด็กคือสมบัติทางเศรษฐกิจ เด็กเกิดมาพร้อมกับบาปที่ติดตัว และเด็กเกิดมาพร้อมกับความดั่งามเหล่านี้เป็นความคิดที่ผู้ใหญ่มีต่อเด็ก และเนื่องจากอิทธิพลของความคิดเหล่านี้ทำให้ผู้ใหญ่ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ จากแนวความคิดที่ว่า เด็กคือผู้ใหญ่ตัวเล็ก เด็กจึงถูกอบรมเลี้ยงดูให้มีบทบาทเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ อยู่ในสังคมเดียวกับผู้ใหญ่ หรือจากแนวความคิดที่ว่าเด็กคือสมบัติทางเศรษฐกิจ เด็กจึงจะถูกจัดให้มีบทบาทของภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว เด็กจะต้องมีภาระในการช่วยทำงานบ้านเหมือนผู้ใหญ่ ต่อมาในศตวรรษที่ 17 - 20 บรรดานักจิตวิทยา จิตแพทย์ และผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเด็ก ได้ศึกษาและทดลองกันอย่างจริงจัง จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า เด็กไม่ใช่ผู้ใหญ่ตัวเล็ก เด็กไม่ใช่สมบัติทางเศรษฐกิจ และเด็กไม่ได้เกิดมาพร้อมกับบาปหรือความดั่งามแต่

อย่างไร เด็กก็คือเด็ก เด็กต้องมีพัฒนาการแต่ละขั้นแต่ละชั้น ตามแบบอย่างของเด็ก ดังนั้น เด็กจึงสมควรจะได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้อง เพื่อให้เด็กได้เจริญไป ตามขั้นตอนของการพัฒนาตามธรรมชาติของเด็ก (ประคินันท์ อุประมัย 2525 : 1)

รูสโซ (Rousseau อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2523 : 101 - 102) เป็นผู้แหวกวงล้อมของความเชื่อดั้งเดิม โดยยืนยันว่า เด็กไม่ใช่ส่วนย่อยของผู้ใหญ่ ธรรมชาติให้เด็กเป็นเด็กก่อนที่จะให้เขาเป็นผู้ใหญ่ เขาได้แยกรูปแบบและเนื้อหาของการสอนเด็กเล็ก จากวิธีการที่ใ้กับเด็กโตและผู้ใหญ่ เขามีความเชื่อว่า หัวใจของการศึกษา คือชีวิตในครอบครัว การศึกษาจะต้องเจริญงอกงามจากความสนใจตามธรรมชาติและ ความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก โดยจะเริ่มศึกษาจากธรรมชาติของเด็ก เขาเชื่อว่าการเรียนรู้ของเด็กจะเกิดจากประสบการณ์เท่านั้น และเขายังตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กอีกด้วย เด็กในทัศนะของรูสโซ จะต้องไม่ได้รับคำสั่งที่เป็นคำพูดทุกชนิด ไม่ได้รับการลงโทษทุกชนิด และต้องไม่ถูกขอร้องให้กล่าวคำขอโทษ การกระทำที่เด็กทำไม่ถือว่าผิดศีลธรรม

ฟรอยด์ (Freud อ้างถึงใน พรพนี สุทัย 2520 : 21 -24) นักจิตวิทยาชาวออสเตรียผู้มีความคิดเห็นว่า ประสบการณ์แต่เยาว์วัยจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในระยะหลัง เขากล่าวว่า ระยะ Critical Period ของคนจะอยู่ในวัย 6 ปีแรกของชีวิต โดยเขาแบ่งออกเป็น 3 ระยะด้วยกัน

ระยะที่ 1 Oral Stage อายุระหว่าง 1 -2 ปี ช่วงนี้เด็กมีความสุขด้วยการดูด การกิน เกี่ยวกับการดูด ถ้าเด็กได้รับความสุขทางด้านนี้เพียงพอก็ดี ในที่สุดเด็กจะเลิกดูดไปเอง การสัมผัสแตะต้อง การทอดน้อมมาซึ่งความสบาย ทำให้เด็กเจริญเติบโต

ระยะที่ 2 Anal Stage อายุระหว่าง 2 -3 ปี ระยะนี้แหล่งของความสุขอยู่ที่การขับถ่าย เด็กกำลังเรียนรู้เรื่องการขับถ่าย การฝึกหัดจะต้องทำโดยวิธีละมุนละม่อม โดยไม่ให้เด็กเกิดความรู้สึกขัดแย้ง ต้องมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เพื่อไม่ให้เกิดความตึงเครียด

ระยะที่ 3 Phallic Stage อายุระหว่าง 3 -6 ปี วัยนี้เด็กเริ่มสนใจ อวัยวะเพศ มีความพึงพอใจกับการจับต้องอวัยวะเพศ เนื่องจากเกิดความอยากรู้อยากเห็น เด็กกำลังเรียนรู้ สนใจ และอยากรู้อยากเห็น เกี่ยวกับสภาพร่างกาย จะเลียนแบบผู้ใหญ่ ความรัก ความเข้าใจจึงจำเป็นสำหรับระยะนี้

ในทำนองเดียวกันกับอีริกสัน (Erikson อ้างถึงในโสภาก ชูพิถุศลชัย 2518 : 87 -88) ซึ่งเห็นความสำคัญของเด็กก่อนวัยเรียนว่าเป็นวัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทางบุคลิกภาพ เขาได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก ซึ่งมีอายุระหว่าง 2 -6 ปี ไล่แบ่งระยะพัฒนาการของเด็กวัยนี้ออกเป็น 3 ระยะ เขากล่าวว่า ในแต่ละระยะนี้ ถ้าเด็กไม่สามารถจะพัฒนาไปตามขั้นตอนนี้แล้ว จะทำให้เด็กเกิดความขัดแย้งในใจ แต่ถ้าเด็กสามารถแก้ไขผ่านไปได้ แต่ละขั้นจะทำให้เด็กเกิดความมั่นใจ

ระยะที่ 1 ความรู้สึกเชื่อมั่น (The Sense of Trust) อายุระหว่างแรกเกิด -1 ปี ระยะนี้เด็กจะเริ่มพัฒนาเกี่ยวกับความเชื่อมั่น เมื่อเด็กพบว่า ตนเองได้รับสิ่งที่จำเป็นที่ตนต้องการโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องอาหารและความสนใจจากบิดามารดา เด็กจะเกิดความพอใจ และทำให้การพัฒนาการไขว้อวัยวะต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว เนื่องจากเด็กเกิดความเชื่อมั่น

ระยะที่ 2 ต้องกระทำหรือคนด้วยตัวเอง (The Sense of Autonomy) อายุระหว่าง 1 ขวบ - 3 ขวบ เด็กจะเริ่มแสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวของตัวเอง แต่ก็ยังยอมรับความช่วยเหลือจากผู้อื่น ชอบคนคว่ำ ทดลอง ผู้ใหญ่ควรดูแลไม่ให้เกิดอันตราย การห้าม การบังคับ เป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่ไม่ควรทำ

ระยะที่ 3 ระยะคิดริเริ่ม (The Sense of Initiative) อายุระหว่าง 4 -5 ปี ระยะนี้เด็กจะเริ่มสนใจกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้ใหญ่ทำ ชอบทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ ชอบซักถาม เด็กจะเริ่มทำตัวเองให้เหมือนเป็นสมาชิกคนหนึ่งในกลุ่มครอบครัว ควรหาทางช่วยผู้ใหญ่ให้เด็กได้คิด ถ้าเด็กไม่ได้รับความรักความเข้าใจในระยะนี้เด็กจะเป็นคนขาดกลัวต่อสิ่งใหม่

จากแนวความคิดเกี่ยวกับเด็กดังกล่าวแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า การศึกษาเกี่ยวกับเด็กนั้นได้มีการพัฒนาเรื่อยมา จากการศึกษาแต่เพียงว่าเด็กคืออะไร ก็เปลี่ยน

มาเป็นเด็กมีพัฒนาการอย่างไร

เปสตาลอซซี (Pestalozzi อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2523 : 103 - 104) ก็เป็นอีกผู้หนึ่งซึ่งนอกจากเขาจะทุ่มเทความคิดทั้งหมดมาศึกษาเด็กเล็กอย่างแท้จริงแล้ว เขายังได้นำเอาความคิดใหม่ ๆ จากทฤษฎีทางการศึกษา มาปฏิบัติจริงในห้องเรียน โดยมีความเชื่อว่า บุคลิกภาพของเด็กแต่ละคนนั้น เป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละคน เด็กทุกคนมีศักยภาพ มีความสามารถเป็นของตนเอง มีความแตกต่างกันในด้านความสนใจ ความต้องการ และอัตราการเรียนรู้ เขาเชื่อว่า โรงเรียนจะสามารถดูแลรักษา Self Esteem ของเด็กไว้ได้ เขาเป็นผู้คิดในเรื่องความพร้อม เด็กจะต้องไม่ถูกบังคับให้เรียนแบบท่องจำ แต่จะต้องให้เวลาและประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จึงนับได้ว่า เปสตาลอซซี เป็นตัวแทนหรือเป็นสัญลักษณ์ของการศึกษาเด็กเล็ก

เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กเล็กนั้น นักจิตวิทยา นักการศึกษา ในประเทศไทยเรียกการศึกษาระดับนี้ว่า การศึกษาระดับปฐมวัย หรือการศึกษาก่อนวัยเรียน และได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาและการจัดการศึกษาระดับก่อนวัยเรียนดังนี้

กิตติวดี บุญธ้อ และคณะ (2523 : 32 - 40) ได้กล่าวถึงเด็กอายุ 3 - 6 ขวบว่า เป็นช่วงสำคัญแห่งการเสริมสร้างบุคลิกภาพและทัศนคติอันดีงาม เป็นช่วงที่สติปัญญาของเด็กเจริญเต็มที่ พร้อมทั้งจะรับทุกสิ่งทุกอย่าง ประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กในช่วงวัยนี้ ควรจะเป็นประสบการณ์ที่เป็นรากฐานสำคัญของการดำรงชีวิตในอนาคต

แพทย์หญิงวันเพ็ญ บุญประกอบ (2523 : 17-26) ได้กล่าวถึงพัฒนาการของเด็กวัย 3 - 6 ขวบว่า เป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมาก จะมีลักษณะที่ต่างออกไปจาก 2 ปีแรก เป็นระยะที่เด็กมีข้อขัดแย้งทางใจ พฤติกรรมบางอย่างอาจจะเป็นที่สงสัยของผู้ใหญ่ ถ้าผู้ใหญ่ไม่เข้าใจธรรมชาติของเด็กในวัยนี้แล้ว เด็กมักจะมีปัญหาเกิดขึ้นเสมอ ดังนั้นผู้ใหญ่ควรสนใจพฤติกรรม คำพูด กริยาท่าทางของเด็ก ให้ความอบอุ่น สนับสนุน กำลังใจของเด็ก พร้อมทั้งปกป้องอันตราย หลีกเลี่ยงการทดลอง

การดูแลและการลงโทษรุนแรง

เยาวพา เศษะคุปต์ (2523 : 44 -45) ได้กล่าวถึงความสำคัญของเด็กในวัย 2 -6 ขวบว่า เป็นวัยของของชีวิต เป็นวัยที่มีความละเอียดอ่อนและเริ่มจะเรียนรู้โลกกว้าง เป็นช่วงสำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพ นักการศึกษาพบว่า สติปัญญา ค่านิยม ทศนคติ จริยธรรม และสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับ การปลูกฝังอย่างดีในช่วงนี้ จะมีผลต่อพัฒนาการในระยะต่อไปเป็นอย่างมาก เด็กในวัยนี้ควรได้รับการส่งเสริมให้รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์ สังคม ความคิดและปัญญา เพื่อให้เขาสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น และมีพื้นฐานที่ดีเพื่อจะเติบโตเป็นผู้ที่มีคุณภาพ มีบุคลิกภาพ มีสุขภาพจิต และเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไป

กมลดา โอสธานุเคราะห์ (2526 : 73) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา เสนอแนะว่า ในการสอนเด็กระดับนี้ยังไม่ควรเน้นเรื่องการเขียน การอ่าน หรือการคิดเลข แต่จะเน้นเรื่องการเตรียมความพร้อม ควบเห็นว่าเด็กวัยนี้ยังเล็กมาก ควรได้รับการฝึกความพร้อมทางด้านการใช้สายตา การใช้มือ การเคลื่อนไหวและฝึกให้มีความกล้าในการแสดงออก

ประเลศ เกษตรสุวรรณ (2526 : 74) ได้กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมของเด็กว่า เวลา 2 ปีที่ใช้ในการเตรียมความพร้อมที่กระทรวงกำหนดไว้นั้น มากเกินไป ไม่ควรเสียเวลาเตรียมความพร้อมให้เด็กนานเกินไป ถ้าปล่อยให้เด็กว่างเกินไป เด็กจะไปเลียนแบบอย่างอื่น

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาในระดับชั้นอนุบาลนั้น ส่วนใหญ่เรามุ่งเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กในด้านต่าง ๆ การเสริมสร้างลักษณะนิสัย มารยาท ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาการทางกาย และสติปัญญา รวมทั้งพัฒนาการทางอารมณ์ และสังคม ฝึกให้เป็นคนช่างสังเกต ช่างคิด มีเหตุผลและช่วยตัวเองได้มากกว่าการมุ่งเน้นทางด้านวิชาการ อันได้แก่การสอนอ่าน เขียน ทำเลข รวมทั้งการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นที่นิยมกันมากในปัจจุบัน เพราะเป็นการดูไปตา เด็กที่ผ่านอนุบาลมาแล้ว อ่านออก เขียนได้ คิดเลขได้ พอมาเข้าเรียนชั้นประถมปีที่ 1 เด็กจะต้องเสียเวลาเรียนซ้ำ พบทวนใหม่อีก อาจจะทำให้เด็กเกิด

ความเบื่อหน่ายไม่กระตือรือร้นต่อการเรียนเท่าที่ควร

การเตรียมความพร้อมด้านกาเขียนและการสอนทักษะการเขียนแก่เด็กเริ่มเรียน

การจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน ตามแนวทางของทฤษฎีการอนุบาลศึกษา เป็นการวางรากฐานและปูพื้นเพื่อให้เด็กพร้อมที่จะรับการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ช่วยให้เด็กได้พัฒนาไปตามวัยที่ควรจะเป็น และเพิ่มขึ้นทีละน้อย ประสบการณ์ที่เป็นเรื่องใหม่ น่าตื่นเต้นจะเป็นเครื่องเร้าใจให้เด็กอยากรู้ยิ่งขึ้น ไม่ช้าชอนชวน เบื่อหน่าย จะทำให้เด็กค้นคว้า ค้นใจและเกิดความกระตือรือร้นต่อการเรียนมากขึ้น ทำให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนยิ่งขึ้น ผลที่ตามมาก็คือ เด็กจะเกิดความรักในการเรียน ซึ่งการจัดการศึกษาในระดับนี้เราเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า การเตรียมความพร้อม

การเตรียมความพร้อมด้านกาเขียนก็เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับก่อนวัยเรียน นักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านกาเขียนดังนี้

พิสมัย จันทวิมล (2522 : 29) ได้กล่าวถึงพัฒนาการในเรื่องกาเขียนของเด็กว่า การพัฒนาการทางการเขียนนั้น จะแตกต่างกันออกไปตามอายุ เช่น เด็กที่มีอายุ 1 ขวบ อาจจะเพียงแต่จับดินสอกระแทกขึ้นกระแทกลง หรืออาจจะทำเส้นขยุกขยิกเท่านั้น ต่อเมื่อเด็กอายุได้ $1\frac{1}{2}$ ขวบ จึงจะสามารถขีด ๆ เขียน ๆ ได้ แต่ก็ยังไม่เป็นรูปร่าง พออายุราว ๆ 3 ขวบ การเขียนจะเริ่มเป็นรูปร่างแต่ยังคงไม่ออก

ศิวลาจาณีนัยโยธิน (2510 : 7 -8) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการสอนเขียน สรุปได้ดังนี้ การสอนเขียนโดยปราศจากความพร้อม จะทำให้เกิดผลร้ายหลายประการ เช่น เกิดการเพ่ง อันเป็นสาเหตุทำให้สายตาสั้น เกิดความเครียดทางอารมณ์ เมื่อต้องเกร็งมือ เกิดความผิดหวังเมื่อไม่สามารถสอนเขียนให้ด้สมความตั้งใจได้ การบังคับ หรือการเร่งรัด อาจเป็นผลทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจ

ประเทิน มหาชนย์ ได้สรุปวิธีสร้างความพร้อมในการเขียนดังนี้

1. หากิจกรรมที่เกี่ยวกับการฝึกกล้ามเนื้อ และการประสานงานของตาและมือมาให้เด็กทำ
2. แก้ให้เด็กเกิดความปรารถนาที่จะเรียน
3. ให้เด็กได้มีโอกาสเกี่ยวข้องกับตัวอักษร คำและช่องไฟเพื่อเด็กจะได้จดจำไว้ใช้

พิศมัย จันทวิมล (2522 : 29) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเขียนของเด็กอายุ 3 ขวบว่า นั้นจะสามารถขีด ๆ เขียน ๆ ได้ แต่ยังไม่เป็นรูปร่างทั้งนี้เนื่องจากกล้ามเนื้อที่ควบคุมการเขียน โดยเฉพาะนิ้วมือ แขน ข้อมือ ยังทำงานไม่ได้ดี จนกว่าจะถึง 6 ขวบขึ้นไปและเด็กจะเริ่มเขียนได้ถูกต้องเมื่ออายุได้ 8 ปี และเมื่อถึง 9 ปี เด็กแต่ละคนจะเริ่มมีแบบที่เป็นตัวของตัวเอง

แอนเดอร์สัน (Anderson 1967 : 102) ได้แยกการฝึกความพร้อมในการเขียนเป็น 3 แบบดังนี้

1. แบบที่ 1 ฝึกกล้ามเนื้อและฝึกบังคับกล้ามเนื้อที่ใช่เขียน ให้เด็กได้มีการพัฒนากล้ามเนื้อเล็กด้วยการเดินของเล่นต่าง ๆ เช่น โทรคัท เล่นตุ๊กตา ตัดกระดาษด้วยกรรไกร เขียนภาพด้วยนิ้วมือ บันทึกลงดินเหนียว ถัก สาข และฝึกใช้ชอล์กเขียนบนกระดานหรือใช้สีเขียนเขียนบนกระดานแผ่นใหญ่

2. แบบที่ 2 เพิ่มความสามารถในการใช้ภาษาให้แก่เด็ก พวกที่ฝึกแบบนี้ เชื่อว่าเป็นการหาประโยชน์ได้ที่จะให้เด็กเรียนเขียน ก่อนที่จะสามารถอธิบายสิ่งที่เขาคิดได้เด็กเริ่มเรียน จะต้องมีการสนทนอย่างมาก เพื่อที่จะแสดงความคิดเห็นด้วยตนเองได้เมื่อเด็กได้ฟังเรื่องราวต่าง ๆ ได้ดูภาพ หรือได้ฟังเพลง ควรจะมีการกระตุ้นให้เด็กมีโอกาสวิพากษ์ วิจารณ์และออกความคิดเห็นได้โดยเสรี

3. แบบที่ 3 ให้การฝึกฝนเกี่ยวกับพื้นฐานในการเขียนโดยตรง เริ่มต้นด้วยการให้เขียนบนกระดานดำ เพื่อให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ได้เข้าใจรูปร่างของตัวอักษรที่แท้จริง และรู้จักวิธีเขียน โดยเด็กจะได้รับการเขียนเป็นอันดับแรก โดยมีการกำหนดทิศทาง ที่เริ่มต้นเขียนให้ เช่น เขียนรูปนาฬิกา ขนนกอม ๆ ลูกบอล

ฟองสบู่ เป็นกัน ต่อจากนั้นก็เชื่อมโยงวงกลมกับ เส้นตรง เช่น ให้อาณาเขตเกี่ยวกันมี ล้อ วาดภาพไม้ตะพืดมีหัวกลม

พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ (2521:113) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การสอนไว้ว่า

1. ในขณะที่สอนเขียนแก่เด็กเริ่มเรียน ครูควรให้กำลังใจหรือเอาใจใส่ แก่เด็กเป็นพิเศษ เพราะจะช่วยให้อุบัติเกิดความมั่นใจและอยากจะทำเขียนยิ่งขึ้น เมื่อ ได้รับความสนใจและกำลังใจจากครู
2. ในการสอนเขียนแก่เด็กเริ่มเรียน ไม่ควรเกิน 15 - 20 นาที ถ้าจะ ให้เขียนนานกว่านั้นควรจะต้องให้เด็กพักมือและสายตาสักระยะหนึ่งก่อนเขียนต่อไป
3. ครูที่สอนเด็กเริ่มเรียน ควรจัดประสบการณ์และฝึกให้เด็กจัดทำนึ่ง จับดินสอ วางกระดาษอย่างถูกต้อง
4. ในการสอนเขียนพยัญชนะตัวที่ค่อนข้างยาก เช่น ข ช ซ ฅ ฎ ฐ ฎาฑ ควรให้เด็กได้ฝึกเขียนส่วนหัวก่อน
5. การสอนเขียนพยัญชนะต่าง ๆ จะได้ผลดียิ่งขึ้น ถ้าครูที่สอนวิชาอื่น ๆ ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ด้วย
6. ไม่ควรบังคับให้เด็กเขียน ควรเร้าให้เด็กเกิดความต้องการที่จะเขียน
7. ครูควรศึกษางานเขียนของเด็กแต่ละคน เพื่อทราบถึงขอบพร้อมหรือ ความก้าวหน้าในการเขียนของเด็ก จะได้หาวิธีการช่วยเหลือหรือส่งเสริมเป็นราย บุคคลได้ทันเวลาที่

เนื่องจากการฝึกการเขียนเป็นการฝึกทักษะอย่างหนึ่ง พรณี ชูทัย (2520 : 192 -195) ได้กล่าวถึงการสอนทักษะ (Teaching Skills) ไว้ว่า ทักษะเป็นเรื่องสำคัญที่ช่วยให้การทำงานคล่องแคล่ว มีประสิทธิภาพ การเรียนทักษะ มีลักษณะเป็นการลองผิดลองถูก (Trial and Error) เช่น การที่เด็กหัดเดิน ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำเอง

วิธีช่วยให้เกิดทักษะในการเขียน คือ

1. การสาธิตและการอธิบายแนะนำ

1.1 เริ่มแรกบอกให้เด็กทราบว่าทำอะไร ชี้แจงให้เห็นความสำคัญเมื่อเราให้เด็กเกิดความสนใจ และกระตุ้นให้เห็นว่าสิ่งนั้นมีความจำเป็นสำหรับตนเองอย่างไรต่อนั้นจึงสำคัญให้คู่กันแต่คนจนจบ

1.2 ให้เด็กได้มีโอกาสฝึกหัดทันทีหลังจากการสาธิต สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือการซ้ำ และการเสริมแรง

ถ้าเครื่องใช้มีไม่พอ ให้สาธิตกับเด็กเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อให้เด็กทุกคนมีโอกาสฝึกหัด และครูจะได้ให้การเสริมแรงอย่างทั่วถึง การฝึกหัดหะจะเสียเวลาเปล่า ถ้าเด็กไม่มีโอกาสได้ฝึกหัด

1.3 ในขณะที่ฝึกหัดให้คำแนะนำเพื่อช่วยให้เด็กทำทักษะนั้น ๆ ได้ด้วยตนเอง เช่นไม่จับมือเด็กให้คัดลายมือ เพราะการทำเช่นนั้นไม่ช่วยให้อะไรดีขึ้น เด็กจะต้องเรียนรู้ที่จะควบคุมกล้ามเนื้อด้วยตนเอง

1.4 ให้คำแนะนำในบรรยากาศที่สบาย ๆ ไม่วิจารณ์ เด็กโต ๆ บางคนมักจะกลัวผิด กลัวทำไม่ได้ จึงมักจะทำผิดพลาด ครูต้องใจเย็นไม่ดุ บรรยากาศที่ไม่ตึงเครียดจะช่วยให้เด็กเกิดบรรยากาศที่จะลอง

1.5 ในการฝึกหัดการเน้นสิ่งที่ถูกเป็นสิ่งมีประโยชน์ แต่บางครั้งการทำในสิ่งที่ผิดพลาดจนเกินกว่าเหตุก็จะช่วยแก้ไขข้อผิดพลาดได้ เช่น จากสมมุติฐานของ Mr. Dunlap ที่ชื่อว่า "Beta hypothesis" .. ทุก ๆ ครั้งที่ Mr. Dunlop พิมพ์คำว่า "the" เขาจะพิมพ์ผิดเป็นคำว่า "hte" ทุกครั้ง ภายหลังความโกรธเขาพิมพ์ "hte" จนนับครั้งไม่ถ้วน จนรู้สึกเหนื่อยเล็กน้อยเลิกพิมพ์ไปทำอย่างอื่น เมื่อเขากลับมาพิมพ์ต่อ ปรากฏว่าเขาสามารถพิมพ์ "the" ได้อย่างถูกต้อง

2. สิ่งที่ต้องระวังในการเรียนทักษะคือ Generalization และ Interference ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนพบปัญหาที่ยากในการเรียนทักษะใหม่ ถ้านำเอาสิ่งที่เรียนมา Generalize กับสิ่งที่เรียนใหม่ โดยที่คิดว่า คล้ายคลึงกันหรือเหมือนกัน ซึ่งทำให้เกิด Interference (ทักษะเก่ามารบกวนการเรียนทักษะใหม่) ผลที่ตามมาคือ Negative Transfer

เฟื่องฟู เครือตรา (2505 : 11 -19) ได้ขอเสนอแนะการสอน
ให้เด็กเรียนหนังสือ สรุปได้ว่า

1. ระยะเวลาเตรียมตัว ในระยะนี้เด็กควรได้มีโอกาสขีดเขียน ลากเส้น
ความที่ตนพอใจ ครูอาจแนะนำให้เขียนรูปภาพที่มีเส้นขึ้น เส้นลง เส้นนอน เส้นจัก
หรือเส้นขมวด ประกอบเป็นรูปต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมตัวในการเขียนตัว
อักษรตามหลัง เด็กจะได้ฝึกหัดควบคุม ปลายนิ้วมือ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง
ตากับมือด้วย นอกจากนี้ กิจกรรมอื่น ๆ ในวิชาศิลปะ จะ ช่วยในด้านนี้ได้มาก

2. ระยะเวลาสมมุติ ในขณะที่เด็กได้เขียนหนังสือ ด้วยความพอใจอยู่นั้น
เด็กจะยังไม่สนใจในเรื่องตัวอักษรเลย แต่ถ้าเด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สามารถจูงใจ
ให้เด็กสนใจในเรื่องตัวอักษร เช่น เด็กส่วนมาก กำลังหัดเขียนกัน หรือทางบ้าน
เราให้เด็กสนใจ เด็กที่ยังไม่สามารถจะเขียนตัวอักษรได้ ก็จะเกิดความต้องการ
เขียนและพยายามลากเส้นต่าง ๆ ที่เคยได้ขีดเขียนมา เป็นรูปตัวอักษร

ระยะที่หนึ่งกับระยะที่สองนี้ แยกกันไม่ออกอย่างแน่ชัด บางครั้งก็
สลับกันบ้างแล้วแต่สิ่งแวดล้อม

3. ระยะเวลาบอกให้ผู้อื่นเขียน ขณะที่เด็กสนใจการเขียนรูปต่าง ๆ อยู่นั้น
เด็กก็จะยังไม่เห็นความแตกต่างของตัวอักษร และยังไม่สามารถเขียนตัวอักษรที่
คล้ายคลึงกันให้แตกต่างกันได้ เช่น ตัว น ม ค ต ฉ พ ฉะนั้นเด็กจึงสนใจที่จะบอก
ให้คนอื่นช่วยเขียนให้ ผู้สอนจึงควรเป็นผู้เขียนตามคำบอกของเด็ก และพร้อมกันนั้น
ก็พยายาม ชักจูงให้เด็กสนใจ ลองฝึกหัดเขียนไปด้วยที่ละเล็กทีละน้อย ในการนี้ครูจะ
ต้องแนะนำวิธีเขียน ตัวพยัญชนะต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กัน แต่เด็กอาจจะมีวิธีเขียนผิด
แบบแผนไปบ้าง ผู้สอนไม่ควรเคร่งครัดในเรื่องเหล่านี้มากนัก ในระยะแรกนี้ข้อสำคัญ
ผู้สอนควรชี้ให้เด็กสังเกตเห็น ความแตกต่างของรูปพยัญชนะแต่ละตัวให้ชัดเจน

4. การลงมือเขียนเอง เมื่อเด็กได้คัดลอกสิ่งที่ผู้สอนเขียนให้และได้ฝึก
หัดเขียนตัวอักษรบางตัวได้ เด็กก็มีความสามารถในการควบคุมกล้ามเนื้อ นิ้วมือได้
หลาย ๆ บรรทัด โดยไม่รู้สึกเหนื่อย และจะชื่นชมในงานที่ตนผลิตด้วย ในระยะนี้
เด็กชอบเขียนตามคำบอกอย่างยิ่ง เป็นการฝึกฝนความสามารถอย่างใหม่ของเด็ก ผู้
สอนจะต้องเอาใจใส่ สนับสนุน และให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ด้วยความเต็มใจ

จากทัศนะและแนวคิดของนักการศึกษาที่ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนทักษะการเขียนแก่เด็กเริ่มเรียน พอจะสรุปได้ว่า ในการสอนเกี่ยวกับทักษะการเขียนแก่เด็กเริ่มเรียนนั้น นอกจากจะท่องจำคำหนึ่งถึงเด็ก คือ เด็กจะต้องมีความพร้อมทางร่างกาย ด้านอารมณ์ พอสมควรแล้ว ครู ก็จะต้องเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับวิธีสอน มีความสามารถในการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการสอนเด็กให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเขียนอีกทั้งยังต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางการเขียนของเด็กแต่ละวัยอย่างดียิ่ง

การเล่นและทฤษฎีการเล่น



มณีวรรณ พรหมน้อย (2526 : 18) ได้กล่าวถึงการเดินสรุปใจว่า การเล่นเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเด็ก เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยระบายความรู้สึกและอารมณ์ รวมทั้งช่วยหันเหความกังวลซึ่งเด็กอาจได้รับมาเป็นความเพลิดเพลินและสนุกสนาน การเล่นของเด็กต้องการการเรียนรู้ตามลำดับขั้น ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลใกล้ชิด เช่น บิดามารดาและครู ในการจัดของเล่นและการเล่นที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ในการเล่นควรปล่อยให้เด็กมีอิสระเต็มที่ในขณะที่เล่น เพราะการได้เล่นในสิ่งที่ตนเองชอบจะช่วยกระตุ้นการใช้สมอง ช่วยเด็กในการปรับตัวและทำให้เด็กรู้จักแก้ไขปัญหาที่เด็กได้พบในขณะที่เล่น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์แก่ชีวิตเด็กต่อไป

นพมาศ ชูรวาฬ (2526 : 39) กล่าวว่า "เด็กกับการเล่นเป็นของคู่กัน การเล่นนำไปสู่การพัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา การเล่นของเด็กมักจะมีของเล่นหรือเครื่องเล่นเป็นอุปกรณ์ซึ่งมีมาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ เรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน"

นิรมล ชยคุตสาหกิจ (2524:1-8) กล่าวถึงการเล่นว่า "เป็นการกระทำที่เป็นผลรวมของพฤติกรรมทั้งหมดของเด็ก เป็นการปรับตัวเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจกับสิ่งรอบตัวและนำข้อมูลที่ได้รับและเข้าใจนั้นเข้าไปเติมสะสมไว้ในโครงสร้างทางสติปัญญา เพื่อปรับขยายโครงสร้างเดิมให้กว้างใหญ่ขึ้น อันเป็นการเตรียมพร้อมที่จะรับการเรียนรู้นั้นต่อไป" พร้อมทั้งได้เสนอความคิดของ เปียเจต์ ซึ่งศึกษา

ค้นคว้าเรื่องพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กแรกเกิดต่อเนื่องไปจนถึงภาวะสูงสุดของการคิดการเข้าใจ เฉพาะในส่วนของการปรับตัว ซึ่งสรุปได้ว่า การปรับตัวนั้น อาศัยกระบวนการพื้นฐาน 2 แบบ ซึ่งทำงานต่อเนื่องกัน สนับสนุนกัน และมีอาจจะขาดจากกันได้คือ Assimilation และ Accommodation

กระบวนการ Assimilation นั้นจะทำหน้าที่ เมื่อเรารับรู้ข้อมูลใด ๆ ก็ตามเกี่ยวกับสิ่งของหรือเหตุการณ์จากภายนอกตัวเรา เข้ามาที่ความหมายตามระดับความสามารถเท่าที่เรามีอยู่ในตัว ตามระดับสติปัญญาของเรา พยายามที่จะนำเอาข้อมูลที่ได้รับจากสิ่งของ และเหตุการณ์นั้นมาปรับให้เข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่ ดังนั้นถ้าข้อมูลใหม่นั้นแตกต่างมากเกินไปจากข้อมูลเดิมที่เรามีสะสมอยู่ในโครงสร้างของสติปัญญา เราก็จะไม่สามารถเข้าใจข้อมูลใหม่นั้นได้ทั้งหมด ต้องปรับข้อมูลก่อน จึงจะรับเข้าไปในโครงสร้างของสติปัญญาได้

กระบวนการ Accommodation ทำหน้าที่ปรับโครงสร้างที่มีอยู่แล้วภายในให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมภายนอกได้ คือมนุษย์จะต้องปรับโครงสร้างความคิดหรือโครงสร้างทางสติปัญญาของตน ให้เหมาะสมกับประสบการณ์ที่จะรับเข้าไป

กระบวนการทั้งสองนี้ ทำงานร่วมกันอยู่ตลอดเวลา เพื่อช่วยรักษาความสมดุล และความสมดุลนั้นก็จะเกิดขึ้นชั่วระยะหนึ่งเท่านั้น เมื่อกระบวนการทั้งสองอย่างนี้เกิดขึ้นในภาวะเท่า ๆ กัน ก็จะเกิดความสมดุลขึ้น จนแสดงถึงการรับข้อมูลจากภายนอกและการปรับโครงสร้างจากภายในให้เกิดความลงรอยกันพอดี

กระบวนการทั้งสองนี้ไม่จำเป็นจะต้องลงรอยสมดุลกันอยู่ตลอดไป กระบวนการหนึ่งในบางขณะอาจจะทำหน้าที่มากกว่าอีกกระบวนการหนึ่ง ในกรณีที่ Accommodation เกิดขึ้นมากกว่า เราจะสังเกตเห็นว่าการแสดงพฤติกรรมจะออกมาในรูปแบบของการเลียนแบบ การเอาอย่าง การเอาความคิดของผู้อื่นมาเป็นของตนอย่างไม่เปลี่ยนแปลงเลย แต่เมื่อ Assimilation เกิดขึ้นมากกว่า พฤติกรรมจะแสดงออกมาในรูปแบบของการแสดงความรู้สึก ความนึกคิดของตนออกมา มีความแตกต่าง แปลกใหม่ออกไปบ้าง อันได้แก่ การมีจินตนาการการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

ประไพพรรณ ภูมิวิจิตรสาร (2526 : 58 -59) ได้กล่าวถึง ผลที่ได้จากการเล่นว่า การเล่นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เด็กคนไหนไม่ชอบเล่น

จะเป็นเด็กที่มีปัญหา นักปราชญ์ทั้งหลายเช่น พลาโต (Plato) ก็เคยใช้การเล่น เป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ให้แก่เด็ก ดังนั้นเด็กจึง ควรได้เล่น ถ้าเด็กไม่คอยเล่นก็ต้องชักชวนให้เล่น เพราะ

1. การเล่นทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เด็ก ๆ เล่นสำรวจ ค้นหา ทด- ลองสิ่งใหม่ ๆ ที่อยู่รอบตัว จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ รู้จักสิ่งต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมที่แก่เล่น

2. การเล่นช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมของเด็ก การที่เด็กได้มี โอกาสเล่นกับเพื่อน ๆ เด็กจะเกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่กับเพื่อน ๆ เช่น รู้แพ้ รู้ชนะ รู้จักการแบ่งปัน รู้จักการเล่นร่วมกัน

3. การเล่นช่วยลดความเครียด ความวิตกกังวล และความคับข้องใจใน เด็ก การปล่อยให้เด็กได้ระบายอารมณ์ออกมา เช่น การเล่นเกมส้อมมุติ เช่น การ เล่นตุ๊กตา เล่นเป็นครู เล่นเป็นตำรวจ

4. การเล่นจะช่วยสร้างเสริมความมั่นใจในตนเองให้เด็ก การเล่นทำ ให้เด็กได้มีโอกาสชนะบ้าง แพ้บ้าง การประสบความสำเร็จเหล่านี้จะค่อย ๆ สร้าง ความมั่นใจให้แก่เด็กทีละน้อย จนในที่สุดเกิดเป็นความมั่นใจในตนเอง

5. การเล่นช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย เพราะขณะที่เด็กเล่น เด็กจะได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย กล้ามเนื้อจะแข็งแรงทำให้การเคลื่อนไหวของมีประสิทธิภาพ

6. การเล่นช่วยพัฒนาการด้านภาษา เวลาเด็กเล่นกัน เด็กต้องใช้ภาษา แม้แต่การการเล่นตุ๊กตา อยู่บ้านคนเดียว ก็ยังพูดคนเดียวได้

ประภาพรพรณ สุวรรณสุข (2525:124-127) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเล่น ซึ่งสรุปได้ว่า ทฤษฎีการเล่นแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ได้ 2 กลุ่มทฤษฎีคือ กลุ่มทฤษฎี การเล่นคลาสสิก (Classical Theories of Play Contemporary) และกลุ่มทฤษฎี การเล่นร่วมสมัย (Contemporary Theories of Play)

Theories of Play

1. ทฤษฎีการเล่นคลาสสิก (Classical Theories of Play)

ทฤษฎีการเล่นคลาสสิกนี้ได้พัฒนาขึ้นในช่วงระหว่างศตวรรษที่ 19 ถึง

ช่วงต้นของศตวรรษที่ 20 แต่เนื่องจากทฤษฎีเหล่านี้ไม่มีข้อมูลสนับสนุนจึงไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร ทฤษฎีเหล่านี้ได้แก่

1.1 ทฤษฎีพลังงานเหลือใช้ (Surplus Energy Theory)
ทฤษฎีนี้ริเริ่มโดย คาร์ล กรอส (Karl Gross) ซึ่งได้แนวคิดเบื้องต้นจาก อริสโตเติล (Aristotelle) แนวคิดที่สำคัญของทฤษฎีนี้เชื่อว่า อินทรีย์จะใช้พลังงานไปประกอบกิจกรรม เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการอันได้แก่ การทำงาน หรือเพื่อประกอบกิจกรรมที่ไม่มีเป้าหมายอันได้แก่ การเล่น แต่ทว่าการเล่นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่ออินทรีย์มีพลังงานเหลือใช้จากการประกอบการทำงานแล้ว นั่นคืออินทรีย์จะต้องใช้พลังงานในการทำงานก่อนแล้วจึงนำพลังงานที่เหลือมาใช้ในการเล่น

1.2 ทฤษฎีการผ่อนคลาย (Relaxation Theory) แพททริค
พัฒนาทฤษฎีนี้โดยอาศัยแนวความคิดที่ว่า การเล่นนั้นเพื่อที่จะสนองความต้องการที่จะผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ โดยเขากล่าวว่า กิจกรรมการงานปัจจุบันนั้นต้องอาศัยความละเอียดอ่อน อีกทั้งมีการแข่งขันกัน ทำให้เกิดความเครียด ซึ่งไม่เหมือนกับสังคมสมัยโบราณ ซึ่งทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยกลม่อเนื้อใหญ่ในชีวิต ได้แก่ การวิ่ง การกระโดด การปาของ กิจกรรมแบบนี้จึงกลับมาเป็นกิจกรรมเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ แต่ทฤษฎีนี้ไม่ได้อธิบายการเล่นของเด็กอย่างชัดเจน เพราะถ้าการเล่นนั้นทำเพื่อจะผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงาน แต่เด็กไม่ได้ทำงาน ทำไมเด็กจึงต้องเล่นด้วย

1.3 ทฤษฎีการกระทำซ้ำ (Recapitulation Theory) ทฤษฎีนี้ได้รับแนวคิดมาจาก คาวิน (Darwin) โดยความเชื่อที่ว่า มนุษย์วิวัฒนาการมาจากสัตว์เซลล์เดียว จากแนวคิดนี้เองการเล่นของมนุษย์จึงถือได้ว่าเป็นมรดกที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษของมนุษย์ เช่น การที่เด็กเล่นน้ำนั้นถือวามรดกของมนุษย์มาจากทะเล การเล่นดินเล่นทรายของเด็กนั้นเป็นการแสดงถึงการขึ้นฝั่งครั้งแรกของบรรพบุรุษ เป็นต้น แต่ทฤษฎีนี้ไม่สามารถอธิบายรูปแบบการเล่นใหม่ ๆ ของเด็ก ตลอดจนการเล่นตุ๊กตา เป็นต้น

1.4 ทฤษฎีการเล่นโดยสัญชาตญาณ (Instinct Practice Teory)
คาร์ล กรอส ได้กล่าวไว้ว่า สัตว์มักจะเล่นเพื่อเตรียมตัวสำหรับชีวิตในอนาคต เป็น

ลักษณะของสัญชาตญาณ เพื่อที่จะฝึกให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน สัตว์บางชนิดที่จะต้อง เป็นอิสระจากแม่ทันทีที่เกิด จากแนวคิดนี้ จึงถือว่า ประสบการณ์ ในการเล่นนี้ จะมีผลต่อชีวิตในอนาคตของเด็ก

2. ทฤษฎีการเล่นร่วมสมัย (Contemporary Theories of Play)

ไคแก

2.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ความสนใจเกี่ยวกับธรรมชาติการเล่นของเด็กนั้น เริ่มมาจากการสังเกตของ ฟรอยด์ (Freud) ต่อมา โรเบิร์ต วอลเดอร์ (Robert Walder) ได้นำข้อสังเกตของฟรอยด์มารวมเข้าด้วยกันและ อีริก อีริก-สัน (Erik Erikson) ได้นำทฤษฎีนี้มาปรับปรุงดังนี้

ฟรอยด์ กล่าวถึงการ เล่นว่า เกิดจากการต้องการความพึงพอใจ เช่น การ เล่นเป็นมนุษย์อวกาศ แข่งรถ พยายาม ซาลากี เพื่อที่จะแสดงความ ต้องการที่จะทำให้ตนเองมีความพอใจ

วอลเดอร์ ได้เสนอแนวคิดอีกรูปแบบหนึ่งของการเล่นว่า เป็น ประสบการณ์ที่ไม่พึงพอใจอย่างช้า ๆ ซาก เช่น เมื่อเด็กมีประสบการณ์ที่ไม่พึงพอใจ เขาไม่สามารถที่จะลดมันไคหมกทันทีในเวลานั้น แต่เขาต้องสร้างประสบการณ์นั้นซ้ำ แล้วซ้ำอีก เพื่อจะลดความเข้มข้นของประสบการณ์ที่ไม่พึงพอใจนั้น

อีริกสัน ได้อธิบายการเล่นของเด็กว่า เป็นการพัฒนาตามขั้น ตอน เขาแบ่งการพัฒนาการเล่นของเด็กออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การ เล่นเกี่ยวกับตนเอง การ เล่นชนิดนี้เริ่มตั้งแต่ แรกเกิด โดยที่ศูนย์กลางการเล่นนั้น อยู่ที่ตัวของเด็กเอง

ขั้นตอนที่ 2 การ เล่นในโลกเล็ก ๆ ของเด็กเอง คือเด็กจะ เล่นกับของ ของเล่น และวัตถุต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัวเด็ก

ขั้นตอนที่ 3 การ เล่นในสังคม การ เล่นขั้นนี้จะเริ่มเมื่อเด็กมี อายุระดับที่จะเข้าสู่สถานศึกษาปฐมวัย เด็กจะเริ่มเล่นกับบุคคลอื่น

2.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา

พ็อาเจต์ (Piaget) อธิบายการเล่นว่า เป็นกระบวนการพัฒนาทางสติปัญญา ซึ่งกระบวนการพัฒนาทางสติปัญญาและลักษณะของการเล่นนั้นจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การเล่นของเด็กจะเริ่มจากการเล่นโดยใช้ประสาทสัมผัส (Sensory Motor Play) ซึ่งจะมีพฤติกรรมในลักษณะที่เป็นการสำรวจจับต้องวัตถุ นับว่าเป็นการฝึกฝนและพัฒนาการการเล่นควบคู่ไปกับพัฒนาการทางสติปัญญา การเล่นชนิดนี้จะยุติลงเมื่อเด็กมีอายุประมาณ 2 ขวบ ต่อมาเด็กจะเริ่มเล่นเกี่ยวกับการสร้าง (Constructive Play) เด็กจะเริ่มรู้จักนำเอาสิ่งของมาสร้างให้เป็นสิ่งต่าง ๆ ขึ้นมา ซึ่งนับว่าเป็นการเล่นที่มีวัตถุประสงค์ ส่วนการเล่นโดยใช้สัญลักษณ์ (Symbolic Play) จะเกิดขึ้นในช่วงที่เด็กมีอายุปลาย ๆ 2 ขวบ และจะพัฒนาเต็มที่เมื่อเด็กอายุได้ประมาณ 3 - 4 ขวบ การที่เด็กจะเล่นโดยใช้สัญลักษณ์นี้ได้ ก็ต่อเมื่อ สติปัญญาของเด็กได้พัฒนาอย่างเป็นระบบระเบียบแล้ว

ซัทตัน สมิทท์ (Sutton-Smith) และ เอลลิส (Ellis) (อ้างถึงใน เลซา ปิยะอัจนริยะ 2523 : 7) กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ว่า การเล่นเป็นการเรียนรู้ การเล่นมีพัฒนาการเกิดขึ้นด้วยกระบวนการเดียวกันกับการเรียนรู้ นั่นคือ การเล่นเกิดขึ้นในสภาพที่ผู้เล่นมีโอกาสสนองตอบต่อสิ่งเร้าใด ๆ และถ้าการสนองตอบ ได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนมากขึ้นเท่าใด ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองก็จะยิ่งแน่นแฟ้นถาวรขึ้นเท่านั้น การเล่นเป็นการเรียนรู้ตามหลักเชื่อมโยงนี้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมี 1. สิ่งเร้าในสิ่งแวดล้อม คุณสมบัติของสิ่งเร้าที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้และดึงดูดใจผู้เล่นคือความใหม่ ความซับซ้อนที่ท้าทายให้เกิดความสงสัยใคร่รู้ และความไม่ตรงกันหรือขัดแย้งกันของข้อมูลกับสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดปัญหาท้าทายขึ้นมา 2. โอกาสที่ผู้เล่นได้กระทำบ่อย ๆ 3. การได้รับรู้และได้รับการส่งเสริมสนับสนุนพฤติกรรมที่ถูกต้องเป็นที่พอใจ

เลซา ปิยะอัจนริยะ (2523 : 8) ได้อ้างถึงการแบ่งพฤติกรรมการเล่นของเด็ก ของ Sutton-Smith ไว้ว่า พฤติกรรมการเล่นของเด็กแบ่งออกเป็น 4 แบบคือ การเลียนแบบ (Imitation) การสำรวจ (Exploration) การทดสอบ (Testing) และการสร้าง (Construction)

การเล่นเลียนแบบ (Imitation) เป็นการสะท้อนให้ผู้อื่นเห็นและทราบถึงการรับรู้สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของผู้เล่นในทันทีเกี่ยวกับตัวผู้เล่นหรือเด็ก การเล่นเลียนแบบ ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้สิ่งรอบตัวต่าง ๆ ที่ได้รับรู้ผ่านเข้าไปหาประสบการณ์ แต่จะยังไม่อาจเข้าใจหรือรู้ความหมายใดทันทีที่รับรู้ แต่จะผสมกลมกลืนหรือปรุงแต่งสิ่งที่รับรู้ใหม่ ให้สอดคล้องกับสิ่งที่เด็กเรียนรู้แล้ว

การสำรวจ (Exploration) เด็กอายุ 3 - 6 ปี เป็นวัยที่มีความสนใจ สงสัย และกระตือรือร้นใคร่รู้ในสิ่งรอบตัวต่าง ๆ ซึ่งเป็นรากฐานของการเล่นแบบสำรวจ ในการเล่นแบบสำรวจเด็กจะได้ใช้ประสบการณ์ความรู้สึกรู้สึกของเขา มากกว่าเพียงการสัมผัสหรือจับต้องหรือดูเฉย ๆ เด็กจะจับจ้อง ไซ ของเล่น กิ่งไม้ไปมา ลองดม ลองดูด ลองฟัง เสียงว่ามาจากส่วนไหนของของเล่น การเล่นสำรวจนี้ จะเป็นพฤติกรรมขั้นที่นำเด็กไปสู่การค้นพบ และการแก้ปัญหาสิ่งหรือสถานการณ์ที่เด็กไม่เคยเรียนรู้และมีประสบการณ์มาก่อน

การทดสอบ (Testing) ในการเล่นแบบทดสอบเด็กจะอาศัยความรู้ใหม่ที่ได้จากการสำรวจศึกษาแล้ว มาทดสอบดูว่า คุณสมบัติของของเล่น และวิธีการเล่นที่วางไว้จะเป็นไปตามที่เขาคิดไว้หรือไม่ อย่างไร เช่น ถ้าเอาแท่งไม้มาตั้งต่อกันจะได้สูงแค่ไหน จะนำมาตั้งเป็นรูปอะไรได้บ้าง คุณค่าของการเล่นแบบทดสอบนี้จะส่งเสริมพัฒนาการการรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล เหตุและผลนั้นจะได้จากการสรุปกฎเกณฑ์ จากปรากฏการณ์ที่เกิดจากการทดสอบ

การสร้าง (Construction) การเล่นสร้าง หมายถึงการที่ผู้เล่นสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อมในลักษณะต่าง ๆ เช่น การจัดท่าของเล่น โดยการเอาก้อนกลวยมาหักส่วนบนลง ตกแต่งทำเป็นหัวแล้วใช้ชีเล่น การสร้างสถานการณ์การเล่นโดยการสร้างเรื่อง และเล่นตามเรื่องโดยกำหนดบทบาทของผู้เล่นใหม่หรือเปลี่ยนจากเดิม เป็นต้น การเล่นสร้างเป็นการเล่นที่เด็กสามารถแยกสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ออกได้ และโดยไม่รู้ตัวเด็กจะเริ่มใช้อารมณ์ และความคิดเห็นนั้นของเขาออกมาเป็นการกระทำ ซึ่งตัวเด็กเองสามารถควบคุมได้ การเล่นสร้างนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของเด็กในการรวบรวมอารมณ์ ซึ่งตัวเด็กเองสามารถควบคุมได้

เครื่องเล่น และของเล่น

ของเล่น หรือเครื่องเล่น เป็นวัตถุที่คู่ควรกับเด็กมาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ เป็นต้นมา จนกระทั่งปัจจุบัน ความหมายของคำว่า เครื่องเล่นหรือของเล่น นั้นยังไม่เป็นที่ตกลงกันแน่นอน คณะกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องเล่นของเด็ก โดยมีศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล เป็นประธานคณะกรรมการทำงาน พร้อมด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับการงานเด็กและเยาวชน โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ได้กำหนดคำว่า "เครื่องเล่นของเด็กประกอบด้วยอุปกรณ์ดังต่อไปนี้คือ ของเล่นเด็ก เครื่องกีฬา และเครื่องดนตรี" (นพ. พิพัฒน์ ชูวรเวช ชาญ. นพมาศ ชูวรเวช 2524 : 110 - 114)

ในปีต่อมา คณะทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องเล่นของเด็กได้ให้คำนิยามเครื่องเล่นของเด็กไว้ว่า

เครื่องเล่นของเด็ก หมายถึง ของเล่น เครื่องดนตรีและเครื่องกีฬา ซึ่งประกอบด้วย

1. เครื่องเล่นประเภทที่ส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม แสดงเอกลักษณ์ประจำชาติ
2. เครื่องเล่นที่เสริมสร้างสติปัญญา เสริมสร้างความรู้การศึกษา เสริมสร้างสุขภาพ อนามัย
3. เครื่องเล่นที่คิดประดิษฐ์ขึ้นเอง (คณะทำงานเกี่ยวกับการพัฒนา

เครื่องเล่นของเด็กและคณะอนุกรรมการพัฒนาการเล่นของเด็ก 2526 : 4)

อำไพ สุจริตกุล (2526 : 3) ได้กล่าวถึงเครื่องเล่นไว้ว่า ของเล่นหรือเครื่องเล่น เป็นตัวแทนความรักของพ่อ แม่ ที่มีต่อลูก และเครื่องเล่นเป็นสิ่งวัดได้ว่า เด็กได้รับความเอาใจใส่จากครอบครัว สังคมและประเทศชาติเพียงไร เด็กคนใดที่ได้รับความรักที่อบอุ่น จากพ่อ แม่ พี่ ป้า น้า อา มาก ก็มักจะเป็นผู้มีของเล่นหรือเครื่องเล่นมากมาย ทั้งนี้ก็เพราะผู้ใหญ่รู้ว่า เด็กทุกคนชอบเล่นของเล่น เด็กบางคนมีความรัก ผูกพันกับเครื่องเล่นหรือของเล่นของตนอย่างมาก จนถึงกับไม่ยอมหลับ ถ้าไม่ได้ของเล่นไปนอนกอด

พิชัย สันติภรณ์ (2526 : 110 - 114) ได้ให้ความหมายคำว่า ของเล่น (Toys) ของเล่นเพื่อการศึกษา (Educational Toys) และสื่อการสอนไว้ดังนี้

ของเล่น (Toys) เป็นของเล่นธรรมดาทั่ว ๆ ไป จะพบเห็นได้ตามร้านขายของ หรือร้านค้าทั่ว ๆ ไป และของเล่นยุคดั้งเดิม ตั้งแต่เกิดขึ้นในโลก ของเล่นประเภทนี้มีจุดประสงค์หลักเพียงเพื่อ ให้เด็กเล่นเพื่อความสนุกเพลิดเพลินเพียงประการเดียวเท่านั้น

ของเล่นเพื่อการศึกษา (Educational Toys) ของเล่นประเภทนี้คือ ของเล่นที่วิวัฒนาการมาจากของเล่นประเภทแรก รูปร่างลักษณะอาจจะคล้ายคลึงกันหรือผิดแผกแตกต่างกันก็ตาม แต่ข้อสำคัญในการออกแบบและการผลิตได้เพิ่มเติมความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนสอดแทรกเข้าไว้ด้วย เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้บางอย่างพร้อม ๆ ไปด้วยกับการเล่นสนุกสนานอันเป็นธรรมชาติของเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจเกิดการเรียนรู้ด้วยการเล่น การกระทำด้วยตัวของตัวเองดังที่เรียกกันว่า Learning by doing หรือ Play Ways Method ของเล่นเพื่อการศึกษา นี้แม้จะแฝงความมุ่งหมายเพื่อการเรียนการสอนไว้ด้วยก็ตาม แต่ก็ไม่นั้นหรือยึดเยียดเนื้อหาสาระให้แก่เด็กมากเกินไป แต่จะมุ่งเพื่อเตรียมความพร้อม และฝึกทักษะบางอย่างให้แก่เด็กเป็นสำคัญ เช่น การฝึกการช่วยตัวเอง ฝึกการใช้มือให้ถนัด การใช้มือกับสายตาให้สัมพันธ์กัน เป็นต้น

สื่อการสอน (Instructional Media) สื่อการสอน หรือที่เรียกกันแต่เดิมว่า อุปกรณ์การสอน (Teaching Aids) นั้น คือวัสดุ เครื่องมือ หรือกิจกรรมที่จะช่วยในการเรียนของนักเรียนหรือในการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ อันจะช่วยให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียน เข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น และจดจำได้แม่นยำหรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า สื่อการสอน ก็คือเครื่องทุ่นแรงสำหรับครูนั่นเอง

จะเห็นได้ว่าของเล่น ของเล่นเพื่อการศึกษา และสื่อการสอนนั้นบางอย่างก็อาจจะพัวพันและแทนกันได้ ทำให้เกิดความสับสนกันขึ้น เพราะของบางอย่างอาจเป็นได้ทั้ง 3 ลักษณะ เช่น ตุ๊กตา โดยปกติ จัดอยู่ในประเภทของเล่น ถ้าครูเอาตุ๊กตาตัวนั้นมาประกอบการสอน ก็จัดได้ว่าเป็นสื่อการสอน

นพมาศ ชูรวา และพิพัฒน์ ชูรวา (2526 : 111) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพิจารณาเกี่ยวกับคุณสมบัติของ เครื่องเล่นที่ดีไว้ว่า

1. ควรจะให้ผู้เล่นได้มีโอกาสใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ ได้เต็มที่และมีความเหมาะสมกับวัย
2. ควรให้เด็กได้ฝึกการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายจากปฏิกิริยาระดับหยาบ ๆ จนถึงการเคลื่อนไหวที่ละเอียดเพิ่มขึ้นตามวัย
3. ควรจัดเครื่องเล่นให้ถูกประเภท และเหมาะสมกับวัย เหมาะกับความสามารถและความสนใจของผู้เล่นให้มาก
4. ควรจะเป็นเครื่องเล่นที่กระตุ้นให้เด็กเกิดจินตนาการสร้างสรรค์ เกิดความสามัคคีและเพาะประสบการณ์ด้านมนุษยสัมพันธ์ตั้งแต่เยาว์วัย
5. เครื่องเล่นควรเป็นวัตถุที่ปราศจากพิษภัย ไม่แตกหักทำอันตราย บาดเจ็บแก่ผู้เล่น
6. ควรเป็นเครื่องเล่นที่เป็นที่นิยมของเด็ก ผลิตได้ภายในประเทศ โดยมีราคาพอสมควร คงทน และทำความสะอาดได้ง่าย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พูนสุข บุญสวัสดิ์ (2514 : 46 -48) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของเส้นแบบต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การเขียนอักษรไทย ซึ่งเด็กในระดับเริ่มเรียนควรได้มีโอกาสฝึกหัดให้คุ้นเคยเอาไว้ อีกทั้งยังศึกษาเกี่ยวกับเวลาที่นักเขียนหญิงต้องใช้ในการเขียนเส้นต่าง ๆ แต่ละเส้น และได้จัดลำดับความยากง่ายของเส้น โดยเรียงจากง่ายไปหายาก โดยใช้ตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นเด็กอนุบาล อายุระหว่าง 3 -5 ปี อายุเฉลี่ย 3 -9 เดือน จำนวน 100 คน ชาย 50 คน หญิง 50 คน ซึ่งมีเวลาเรียนโดยเฉลี่ย 133 วัน จากโรงเรียนอนุบาล 5 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบมีภาพประกอบ ผลการวิจัยพบว่า เส้นที่เด็กจำเป็นต้องฝึกหัดเขียนก่อนเขียนอักษรไทย มีทั้งหมด 13 แบบ ซึ่งลักษณะของเส้นรวมทั้งช่วงเวลาที่ใช้ในการเขียนเส้นของเด็กชายและเด็กหญิงไม่แตกต่างกัน และสามารถเรียงลำดับจากเส้นที่เขียนง่ายไปหายากตามลำดับวุฒิภาวะของเด็กได้ดังนี้ ↓ ↘ ↗ ↑ ↙ → ← ↻ ↷ ↸ ↹

ประภา โชติบุตร (2518 : 46 -48) ได้ศึกษาค้นหาแบบคัดลายมือตัวพยัญชนะไทยที่เหมาะสมแก่เด็กเริ่มเรียนและเปรียบเทียบความสามารถในการเขียน

ตัวพยัญชนะไทย 7 ตัว ระหว่างแบบตัวมน กับแบบตัวเหลี่ยมในด้านความสวยเหมือนแบบและความเร็วในการเขียนทั้ง 2 แบบ โดยใช้ตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นนักเรียนอนุบาล มีอายุระหว่าง 4 -6 ปี อายุเฉลี่ย 5 ปี 3 เดือน จำนวน 100 คน ชาย 50 คน หญิง 50 คน มีเวลาเรียนโดยเฉลี่ย 289 วัน จากโรงเรียนอนุบาล 5 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบความพร้อมในการเขียน ใช้ในการสุ่มตัวอย่างประชากร และแบบทดสอบ วัดความสวยและเวลาที่เด็กใช้ในการเขียนพยัญชนะไทย 7 ตัว คือ จ ว ถ ต ล อ และ ก พบว่า เด็กเริ่มเรียน เรียนพยัญชนะไทยทั้ง 7 ตัว แบบตัวเหลี่ยมได้สวยเหมือนแบบกว่าตัวมน เวลาในการเขียนตัว จ ว ล อ และ ก ไม่แตกต่างกัน ส่วนตัว ก และ ต นั้นเด็กเขียนตัวมนได้เร็วกว่าตัวเหลี่ยม และวิจัยได้สรุปว่าการเขียนพยัญชนะไทยทั้ง 7 ตัวนี้ แบบตัวเหลี่ยมเหมาะสำหรับเด็กเริ่มเรียนมากกว่าตัวมน

พรารพรรณ เหลืองสุวรรณ (2521 : 110 - 113) ได้ศึกษาเกี่ยวกับขนาดของตัวอักษรไทย ที่เหมาะสำหรับเด็กเริ่มเรียน โดยใช้ตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นนักเรียนอนุบาลมีอายุระหว่าง 5 -6 ปี อายุเฉลี่ย 5 ปี 7 เดือน และมีเวลาเรียนในภาคต้นโดยเฉลี่ย 82 วัน จำนวน 100 คน ชาย 50 คน หญิง 50 คน จากโรงเรียนอนุบาล 5 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบเพื่อวัดความสวยและเวลาในการเขียนตัวอักษรไทย 13 ตัว คือ ง ว บ ก ฝ ค ช ม ท ล อ ญ และ ฎ พบว่า เด็กเลือกเขียนพยัญชนะขนาด 1.3 เซนติเมตรมากเป็นอันดับหนึ่ง เลือกตัวพยัญชนะขนาด 2.5 เซนติเมตร เป็นอันดับสอง เลือกตัวพยัญชนะขนาด .8 เซนติเมตร เป็นอันดับสามและเลือกตัวพยัญชนะขนาด 1.9 เซนติเมตร เป็นอันดับที่สี่

กรรณิการ์ สัจกุล (2519 : 82 -85) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแบบฝึกคัดลายมือสำหรับเด็ก เริ่มเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อประมวลความคิดเห็นของครูอนุบาลที่มีต่อแบบฝึกคัดคัดลายมือที่สร้างขึ้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบฝึกคัดคัดลายมือแนวใหม่ที่ได้สร้างขึ้น โดยใช้แนวคิดที่ได้จากงานวิจัยของ พูนสุข บุญสวัสดิ์ และวรรณิ โสมประยูร มาสร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแบบฝึกคัดคัดลายมือที่ได้ออกแบบ คำถามในการสอบถามแบ่งออกเป็น 16 ข้อใหญ่ และ 716 ข้อย่อย ผู้ตอบจะต้องดูแบบฝึกคัดคัดลายมือที่สร้างขึ้นประกอบการตอบ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูที่สอนชั้น-

อนุบาลและชั้นเด็กเล็ก ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 85 คน ผลการวิจัยพบว่า ทั่ว-
 อย่างประชากร เข้าใจและเห็นด้วยกับการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงแบบฝึกหัดคัดลาย
 มือแนวใหม่

ปรียา นุญวาทิน (2523 : 75 - 79) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุ-
 มือกับท่าจับดินสอของเด็ก เพื่อสำรวจลักษณะการจับดินสอของเด็กเริ่มเรียน สํารวจ
 ความคิดเห็นของครูที่สอน เด็ก เริ่มเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของท่าจับดินสอที่มีต่อการ
 เขียนของเด็กและเปรียบเทียบคุณภาพของการเขียนทั้งในด้านความสวยเหมือนแบบ
 และความเร็วในการเขียนระหว่างเด็กที่จับดินสอถูกแบบและไม่ถูกแบบ เครื่องมือในการ
 วิจัยคือ แบบสัมภาษณ์สำรวจความคิดเห็นของครูอนุบาล แบบทดสอบคัดลายมือเด็ก
 อนุบาลและการสำรวจโดยวิธีสัมภาษณ์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูผู้สอนชั้น
 อนุบาลปีที่ 2 ทุกคน จากโรงเรียนอนุบาล 5 แห่ง รวม 18 คน นักเรียนอนุบาลชั้น
 ปีที่ 2 อายุระหว่าง 5 -6 ปี ๓๓คน อากโรงเรียนอนุบาล 5 แห่ง โดยไม่มีการ
 แบ่งเพศ รวม 100 คน เป็นประชากรที่ใช้ในการเปรียบเทียบคุณภาพในการเขียนของ
 เด็กที่จับดินสอถูกแบบและดินสอไม่ถูกแบบ นักเรียนอนุบาลปีที่ 1 และปีที่ 2 จำนวน 70
 คน จากโรงเรียน 5 โรงเรียน เป็นประชากรที่ใช้ในการสำรวจลักษณะการจับดินสอ ผล
 การวิจัย พบว่า ครูอนุบาลเห็นความสำคัญของท่าจับดินสอที่ถูกต้องว่า มีผลต่อคุณภาพ
 ในการเขียนของเด็ก คุณภาพการเขียนของเด็กที่จับดินสอถูกแบบกับเด็กที่จับดินสอไม่
 ถูกแบบและความเร็วในการเขียนของเด็กไม่แตกต่างกัน (2506 : หน้าบทคัดย่อ)

ประเทิน มหาจันทร์ (2506 หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการ
 เขียนพยัญชนะไทยของเด็กชั้นประถมปีที่ 1 ในโรงเรียนกลุ่มบางแสน จังหวัดชลบุรี โดย
 สร้างแบบทดสอบการประสานงานของมือและตา พบว่า เด็กที่มีการประสานงานของมือ
 และตาก็ จะมีความสามารถในการ เขียนก็ด้วย เพศไม่มีอิทธิพลต่อการ เขียนของเด็ก
 ยิ่งอายุมากขึ้น การประสานงานของตากับมือยิ่งมีมากขึ้น

จรรยา เกียรติภิญโญ (2511 หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์
 ประกอบที่สัมพันธ์กับทักษะในการ เขียนตัวเลขของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ในเขต
 จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งศึกษาเฉพาะองค์ประกอบที่จะส่งผลต่อการ เขียนเพียง 3
 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านการรับรู้ทางสายตา (Eye-Perception) ด้านมิติสัมพันธ์

และดำเนินการประสานงานของกล้ามเนื้อและตา (Motor Coordination) พบว่า ความสามารถในการเขียนตัวเลขของนักเรียน มีความสัมพันธ์กับความสามารถ ในดำเนินการรับรู้ทางสายตา ทางมิติสัมพันธ์และการประสานงานระหว่างกล้ามเนื้อ และตา

สุคภาพร ประทีฆภาณุกร (2514 : 70 -72) ได้ศึกษาเรื่องของอุปกรณ ที่นักเรียนระดับอนุบาล ในจังหวัดพระนครชอบ โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแท่งไม้ลูกบาศก์ มีขนาด 1 ลูกบาศก์นิ้ว แบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ สีแอมสี สีหุติขุณุมิ สีคคิขุณุมิและสีขาว ค่ารวมทั้งสิ้น 14 สี ๆ ละ 11 ลูก กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนอนุบาลอายุ 3 - 6 ขวบ จำนวน 100 คน จากโรงเรียนอนุบาล จำนวน 5 โรง ผลการวิจัยปรากฏว่า สีที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือ สีแดง รองลงมาคือสีเหลือง สีแสด สีแสดเหลือง สีเขียวเหลือง สีแสดแดง สีขาว สีน้ำเงิน สีเขียว สีม่วงน้ำเงิน สีม่วงแดง สีม่วง สีเขียวน้ำเงิน และสีดำตามลำดับ และจากแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องสีที่เด็กชอบ เป็นอันดับรองลงมานั้น เมื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว พบว่า ถ้าใช้สีเขียวและสีเขียวยellow แทนป่าไม้ พุ่มหญ้า สีขาวและสีน้ำเงินแทนท้องฟ้า เมฆหมอก ลำธาร สีเหลืองแทนดอกไม้และสีแดงแทนดวงอาทิตย์แล้ว พบข้อสรุป ซึ่งเป็นการสรุปข้อค้นพบของ สุคภาพร ประทีฆภาณุกร ได้อีกนัยหนึ่งว่า เด็กชอบธรรมชาติ เด็กยังคงมีธรรมชาติที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติมาก ซึ่งข้อสรุปนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของรูสโซ (Rousseau) อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2523 101-102) ซึ่งได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กว่า "ต้องเลี้ยงเด็กให้ใกล้ชิดกับธรรมชาติ และหน้าที่สำคัญของการศึกษา คือ การคนให้พบกับธรรมชาติของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธรรมชาติที่ปรากฏอยู่ในตัวเด็ก"

ฉลอง สุรวัฒนบุรณ (2515 : 95 -98) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแบบและสีของภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กอนุบาล เพื่อหาแบบและสีของภาพประกอบหนังสือที่เด็กระดับอนุบาลชอบ โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น 5 แบบคือ ภาพวาดเหมือนจริงแรเงา ภาพวาดเหมือนจริงลายเส้น ภาพประดิษฐ์วาดง่าย ๆ แบบแรเงา ภาพประดิษฐ์วาดง่าย ๆ แบบลายเส้นและภาพฉาย ประชากรที่ใช้ในการทดสอบเป็นนักเรียนระดับอนุบาล ทั้งเพศชายและเพศหญิง อายุระหว่าง $3 \frac{1}{2}$ - $5 \frac{1}{2}$ ขวบ จำนวน 100 คน จาก

โรงเรียนอนุบาล 5 แห่ง โดยให้นักเรียนเลือกภาพตามลำดับความชอบจากมากไปหาน้อย ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักเรียนชอบภาพประติมากรรมเรขาคณิตง่ายๆ มีสีหลายสี เกี่ยวกับเรื่องสีของภาพ เด็กชอบสีหลาย ๆ สี เป็นอันดับแรก รองลงมาคือภาพสี 1 สี และอันดับสุดท้ายเป็นภาพสีขาวดำ

วิชาพร อัจฉริยโกศล (2515 : 63 -66) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบของอุปกรณ์ที่เด็กระดับอนุบาลไทยชอบ โดยใช้ตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นเด็กอนุบาล จำนวน 200 คน ซึ่งได้มาจากโรงเรียนอนุบาล 5 โรงเรียนสุมนารวมโรงเรียนละ 40 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัยประกอบด้วยอุปกรณ์ทำด้วยไม้ มีสีเดียวกัน ขนาดใกล้เคียงกัน แต่แตกต่างกันที่รูปร่างคือ รูปแบบอย่างง่ายทรงเรขาคณิต รูปแบบอย่างง่ายไม่ใช่ทรงเรขาคณิตรูปแบบซับซ้อน ในแต่ละรูปแบบจะมีลักษณะต่าง ๆ กัน 5 รูปคือ ทรงกลม ทรงลูกบาศก์ ทรงกระบอก ทรงปิรามิด และทรงกรวยฐานกลม ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบของอุปกรณ์ที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือ รูปแบบอย่างง่ายทรงเรขาคณิต รองลงมาคือ รูปแบบอย่างง่ายไม่ใช่ทรงเรขาคณิตและชอบน้อยที่สุดคือ รูปแบบซับซ้อนและรูปทรงที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือ ทรงกลม รองลงมาคือ ทรงกระบอกฐานกลม ทรงลูกบาศก์ และทรงกระบอกตามลำดับ

เลขา ปิยะฉัตรวิริยะ (2523 : 4-5) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับผลของประสบการณ์การเล่นที่มีต่อการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงผลของประสบการณ์การเล่นที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยและเพื่อวิเคราะห์แบบและลักษณะการเล่นแก้ปัญหาของเด็ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยอุปกรณ์ของเล่น 2 ชุด คือ ชุดสัตว์และชุดรถ ซึ่งออกแบบโดย เนลสัน และซาวาดา (Nelson and Sawada) ปัญหา 4 ปัญหา ซึ่งให้เด็กแก้โดยการเล่นของเล่นทั้ง 2 ชุด เป็นปัญหาทางคณิตศาสตร์ คือการแบ่งด้วยวิธีวัด (Measurement) และการแบ่งด้วยวิธีแยก (Partition) โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้ตัวอย่างประชากรจำนวน 60 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน คือกลุ่มเล่นแบบอิสระกลุ่มเล่นโดยมีผู้ชี้แนะ เรา และขยายความคิด ความสนใจ และกลุ่มควบคุม ตัวอย่างประชากรทั้งหมดเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นเด็กเล็กของโรงเรียนรัฐบาล 4 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร มีอายุเฉลี่ย 5.8 ปี ก่อนการทดลองได้มีการทดสอบการเล่น

แก้ปัญหาลูกๆแต่ละคน และจดบันทึกพฤติกรรมเอาไว้ และมีการบันทึกภาพการเล่นแก้ปัญหาลูกๆของเด็กไว้ด้วยโดยใช้เทปโทรทัศน์ พบว่า ประสิทธิภาพการเล่นที่ให้กับเด็ก ไม่มีผลทำให้ความสามารถในการแก้ปัญหาลูกๆ 3 กลุ่ม แตกต่างกันคือ การเล่นโดยใช้เวลาน้อยและมีพฤติกรรมการเล่นแก้ปัญหาลูกๆอยู่ในระดับขั้นที่สูงและการเล่นโดยใช้เวลามากขึ้น และมีพฤติกรรมการเล่นแก้ปัญหาลูกๆในระดับขั้นปานกลางหรือเบื้องต้น ลำดับขั้นพฤติกรรมการเล่นและเวลาที่เด็กใช้ในการแก้ปัญหาลูกๆ มีส่วนเป็นเครื่องชี้บ่งความสำเร็จของเด็ก เด็กใช้เวลาในการแก้ปัญหาลูกๆแต่ละปัญหาลูกๆอย่างเป็นอิสระต่อกัน และเด็กส่วนใหญ่ เชื่อมโยงความสามารถและทักษะที่ใช้ในการแก้ปัญหาลูกๆหนึ่ง ไปสู่การแก้ปัญหาลูกๆหนึ่ง

จากรายงานการวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ขอคิดพอสรุปได้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาในระดับก่อนวัยเรียน มีจุดประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับต่อไป
2. การเตรียมความพร้อมด้านการเขียนนั้น ทักษะที่สำคัญมากที่สุดคือทักษะการประสานสัมพันธ์ระหว่างตามกับมือและรองลงมาคือกล่ามน้ำเสียงส่วนที่ใช้ประกอบการเขียน
3. การสอนให้เด็กเขียนตัวอักษร ผู้สอนควรสอนให้เด็กลากสายเส้นที่จะประกอบขึ้นเป็นตัวอักษร จนเกิดความชำนาญก่อนที่จะสอนให้เขียนเป็นตัว
4. การเล่นเป็นธรรมชาติ และสิ่งจำเป็นที่สุดของชีวิตในวัยเด็ก การเล่นช่วยให้เด็กได้มีการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
5. ของเล่นหรือเครื่องเล่น นอกจากจะเป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อเด็กอย่างมากมาหาศาลแล้ว ยังสามารถทำให้เด็กเสียชีวิตหรือเป็นเด็กปัญญาอ่อนได้ ถ้าหากว่าของเล่นนั้นหว่าด้วยวัสดุมีพิษ